

Συλλογή της Νομολογίας

ΑΠΟΦΑΣΗ ΤΟΥ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟΥ (πρώτο τμήμα)

της 18ης Δεκεμβρίου 2014*

«Αίτηση αναιρέσεως — Συμπράξεις — Ευρωπαϊκή αγορά θαλάσσιων σωλήνων — Διαδοχή νομικών οντοτήτων — Καταλογισμός της παραβατικής συμπεριφοράς — Μείωση του προστίμου εκ μέρους του Γενικού Δικαστηρίου — Πλήρης δικαιοδοσία»

Στην υπόθεση C-434/13 P,

με αντικείμενο αίτηση αναιρέσεως δυνάμει του άρθρου 56 του Οργανισμού του Δικαστηρίου της Ευρωπαϊκής Ένωσης, που ασκήθηκε την 1η Αυγούστου 2013,

Ευρωπαϊκή Επιτροπή, εκπροσωπούμενη από τους S. Noë, V. Bottka και R. Sauer, με τόπο επιδόσεων στο Λουξεμβούργο,

αναιρεσείουσα,

όπου οι λοιποί διάδικοι είναι:

Parker Hannifin Manufacturing Srl, πρώην Parker ITR Srl, με έδρα το Corsico (Ιταλία),

Parker-Hannifin Corp., με έδρα το Mayfield Heights (Ηνωμένες Πολιτείες),

εκπροσωπούμενες από τους F. Amato, F. Marchini Càmia και B. Amory, avocats,

προσφεύγουσες πρωτοδίκως,

ΤΟ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟ (πρώτο τμήμα),

συγκείμενο από τους A. Tizzano, πρόεδρο τμήματος, S. Rodin, E. Levits, M. Berger (εισηγήτρια) και F. Biltgen, δικαστές,

γενικός εισαγγελέας: M. Wathelet

γραμματέας: V. Tourgès, υπάλληλος διοικήσεως,

έχοντας υπόψη την έγγραφη διαδικασία και κατόπιν της επ' ακροατηρίου συζητήσεως της 5ης Ιουνίου 2014,

αφού άκουσε τον γενικό εισαγγελέα που ανέπτυξε τις προτάσεις του κατά τη συνεδρίαση της 4ης Σεπτεμβρίου 2014,

εκδίδει την ακόλουθη

* Γλώσσα διαδικασίας: η αγγλική.

Απόφαση

- 1 Με την αίτηση αναιρέσεως η Ευρωπαϊκή Επιτροπή ζητεί να αναιρεθεί η απόφαση του Γενικού Δικαστηρίου της Ευρωπαϊκής Ένωσης Parker ITR και Parker-Hannifin κατά Επιτροπής (T-146/09, EU:T:2013:258, στο εξής: αναιρεσιβαλλόμενη απόφαση) με την οποία το Γενικό Δικαστήριο ακύρωσε εν μέρει την απόφαση C(2009) 428 τελικό της Επιτροπής, της 28ης Ιανουαρίου 2009, περί διαδικασίας εφαρμογής του άρθρου 81 [ΕΚ] και του άρθρου 53 της Συμφωνίας ΕΟΧ (υπόθεση COMP/39406 — Θαλάσσιοι σωλήνες) (στο εξής: επίδικη απόφαση), και μείωσε το ύψος του προστίμου που είχε επιβληθεί με την ανωτέρω απόφαση στην Parker ITR Srl (στο εξής: Parker ITR) καθώς και το ύψος το προστίμου για το οποίο είχε κριθεί ότι ευθύνεται από κοινού και εις ολόκληρον η Parker-Hannifin Corp. (στο εξής: Parker-Hannifin).

Το νομικό πλαίσιο

- 2 Το άρθρο 23, παράγραφος 2, του κανονισμού (ΕΚ) 1/2003 του Συμβουλίου, της 16ης Δεκεμβρίου 2002, για την εφαρμογή των κανόνων ανταγωνισμού που προβλέπονται στα άρθρα 81 [ΕΚ] και 82 [ΕΚ] (ΕΕ 2003, L 1, σ. 1), έχει ως εξής:

«Η Επιτροπή δύναται με απόφασή της να επιβάλλει σε επιχειρήσεις και ενώσεις επιχειρήσεων πρόστιμα, σε περίπτωση που αυτές, εκ προθέσεως ή εξ αμελείας:

α) διαπράττουν παράβαση των διατάξεων του άρθρου [81 ΕΚ] ή του άρθρου [82 ΕΚ] [...]

[...]

Για καθεμία από τις επιχειρήσεις και ενώσεις επιχειρήσεων που συμμετείχαν στην παράβαση, το πρόστιμο δεν υπερβαίνει το 10 % του συνολικού κύκλου εργασιών κατά το προηγούμενο οικονομικό έτος.

[...]»

- 3 Όσον αφορά τον δικαστικό έλεγχο που ασκείται επί του ύψους προστίμου που επιβάλλεται βάσει της ανωτέρω διατάξεως, το άρθρο 31 του ίδιου κανονισμού ορίζει ότι «το Δικαστήριο διαθέτει πλήρη δικαιοδοσία για τον έλεγχο των αποφάσεων με τις οποίες η Επιτροπή επιβάλλει πρόστιμο ή χρηματική ποινή. Το Δικαστήριο δύναται να καταργεί, να μειώνει ή να επαυξάνει τα πρόστιμα ή τις χρηματικές ποινές που έχουν επιβληθεί».
- 4 Οι κατευθυντήριες γραμμές για τη μέθοδο υπολογισμού των προστίμων που επιβάλλονται κατ' εφαρμογή του άρθρου 23, παράγραφος 2, στοιχείο α', του κανονισμού (ΕΚ) 1/2003 (ΕΕ 2006, C 210, σ. 2, στο εξής: κατευθυντήριες γραμμές του 2006), στο σημείο 24 ορίζουν ότι, «για να ληφθεί πλήρως υπόψη η διάρκεια της συμμετοχής κάθε επιχείρησης στην παράβαση, το ποσό που θα καθορίζεται σε συνάρτηση με την αξία των πωλήσεων [...] θα πολλαπλασιάζεται με τον αριθμό των ετών συμμετοχής στην παράβαση. Περίοδοι μικρότερες του ενός εξαμήνου θα υπολογίζονται ως μισό έτος· περίοδοι που θα υπερβαίνουν το εξάμηνο αλλά θα είναι μικρότερες του έτους θα υπολογίζονται ως ένα πλήρες έτος».
- 5 Στο σημείο 28 των κατευθυντήριων γραμμών του 2006 ορίζεται ότι το βασικό ποσό του προστίμου θα μπορεί να αυξηθεί, όταν η Επιτροπή θα διαπιστώνει ότι συντρέχουν επιβαρυντικές περιστάσεις, όπως το ότι η επιχείρηση έχει ηγετικό ρόλο ή ρόλο υποκινητή της παραβάσεως.

Το ιστορικό της διαφοράς και η επίδικη απόφαση

- 6 Οι επίμαχες στην παρούσα υπόθεση δραστηριότητες στον τομέα των θαλάσσιων σωλήνων εγκαινιάστηκαν το 1966 από την Pirelli Treg SpA, εταιρία του ομίλου Pirelli. Το 1990, μετά τη συγχώνευση δύο θυγατρικών του ομίλου Pirelli, ανέλαβε τις δραστηριότητες αυτές η ITR SpA.
- 7 Το 1993 η ITR SpA εξαγοράστηκε από την Saiag SpA.
- 8 Το 2001 η Parker-Hannifin, τελική μητρική εταιρία του ομίλου Parker-Hannifin, και η Saiag SpA ξεκίνησαν διαπραγματεύσεις για την ενδεχόμενη εξαγορά εκ μέρους της Parker-Hannifin των δραστηριοτήτων της ITR SpA στον τομέα των θαλάσσιων σωλήνων. Ενόψει της πώλησής αυτής, τον Ιούνιο του 2001 η ITR SpA ίδρυσε θυγατρική με την επωνυμία ITR Rubber Srl (στο εξής: ITR Rubber).
- 9 Στις 5 Δεκεμβρίου 2001 η Parker-Hannifin Holding Srl, θυγατρική πλήρους ιδιοκτησίας της Parker-Hannifin, συμφώνησε με την ITR SpA να αποκτήσει το 100 % των μεριδίων της ITR Rubber.
- 10 Η σύμβαση προέβλεπε, μεταξύ άλλων, ότι η μεταβίβαση του κλάδου των σωλήνων από καουτσούκ, περιλαμβανομένου του κλάδου των θαλάσσιων σωλήνων, από την ITR SpA στην ITR Rubber, θα πραγματοποιείτο κατόπιν αιτήσεως της Parker-Hannifin Holding Srl.
- 11 Στις 19 Δεκεμβρίου 2001 η ITR SpA μεταβίβασε στην ITR Rubber τις δραστηριότητές της στον κλάδο των θαλάσσιων σωλήνων.
- 12 Η μεταβίβαση τέθηκε σε ισχύ την 1η Ιανουαρίου 2002.
- 13 Στις 31 Ιανουαρίου 2002 η Parker-Hannifin Holding Srl απέκτησε από την ITR SpA τα μερίδια της ITR Rubber. Στη συνέχεια η ITR Rubber μετονομάστηκε σε Parker ITR.
- 14 Το 2007 η Επιτροπή κίνησε διαδικασία έρευνας για παράβαση του άρθρου 81 ΕΚ και του άρθρου 53 της Συμφωνίας για τον Ευρωπαϊκό Οικονομικό Χώρο, της 2ας Μαΐου 1992 (ΕΕ 1994, L 1, σ. 3), στην αγορά των θαλάσσιων σωλήνων.
- 15 Στο άρθρο 1 της επίδικης αποφάσεως η Επιτροπή διαπίστωσε ότι έντεκα εταιρίες, μεταξύ των οποίων η Parker ITR και η Parker-Hannifin, είχαν διαπράξει ενιαία και διαρκή παράβαση που αποτελούσε παραβίαση των άρθρων 81 ΕΚ και 53 της Συμφωνίας ΕΟΧ, σε διάφορα χρονικά διαστήματα μεταξύ της 1ης Απριλίου 1986 και της 2ας Μαΐου 2007 στον τομέα των θαλάσσιων σωλήνων στο εσωτερικό του Ευρωπαϊκού Οικονομικού Χώρου (ΕΟΧ), παράβαση η οποία συνίστατο σε κατανομή των προσκλήσεων προς υποβολή προσφορών, καθορισμό τιμών, καθορισμό ποσοστώσεων, καθορισμό όρων πωλήσεων, γεωγραφική κατανομή της αγοράς και ανταλλαγή ευαίσθητων πληροφοριών σχετικών με τις τιμές, τους όγκους πωλήσεων και τις προσκλήσεις προς υποβολή προσφορών.
- 16 Όσον αφορά τις αναιρεσίβλητες, η Επιτροπή, στο άρθρο 1, στοιχεία θ' και ι', της επίδικης αποφάσεως, έκρινε ότι η Parker ITR είχε συμμετάσχει στη σύμπραξη από την 1η Απριλίου 1986 έως τις 2 Μαΐου 2007 και η Parker-Hannifin από την 31η Ιανουαρίου 2002 έως τις 2 Μαΐου 2007.
- 17 Για τον λόγο αυτό, με το άρθρο 2, πρώτο εδάφιο, στοιχείο ε', της επίδικης αποφάσεως, η Επιτροπή επέβαλε στην Parker ITR πρόστιμο ύψους 25 610 000 ευρώ, διευκρινίζοντας ότι, επί του ποσού αυτού, η Parker-Hannifin ευθύνεται από κοινού και εις ολόκληρον για ποσό 8 320 000 ευρώ.

Η αναιρεσιβαλλόμενη απόφαση

18 Η Parker ITR και η Parker-Hannifin άσκησαν ενώπιον του Γενικού Δικαστηρίου προσφυγή με την οποία ζήτησαν την ακύρωση της επίδικης αποφάσεως στο μέτρο που τις αφορούσε και, επικουρικώς, τη μείωση του επιβληθέντος προστίμου. Προς στήριξη της προσφυγής τους προέβαλαν εννέα λόγους ακυρώσεως.

19 Με την αναιρεσιβαλλόμενη απόφαση το Γενικό Δικαστήριο έκανε δεκτό το πρώτο σκέλος του πρώτου λόγου ακυρώσεως, το οποίο στηριζόταν σε παραβίαση της αρχής της προσωπικής ευθύνης, και ακύρωσε το άρθρο 1, στοιχείο θ', της επίδικης αποφάσεως, καθό μέρος γινόταν με αυτό δεκτή η ευθύνη της Parker ITR για το διάστημα πριν από την 1η Ιανουαρίου 2002. Το Γενικό Δικαστήριο, στις σκέψεις 115 και 116 της αναιρεσιβαλλόμενης αποφάσεως, έκρινε ως προς το ζήτημα αυτό τα εξής:

«115

Διαπιστώνεται ότι, αφενός, από 27 Ιουνίου 2001 έως 31 Ιανουαρίου 2002, η ITR Rubber ήταν θυγατρική ανήκουσα κατά 100 % στην ITR [SpA] και, αφετέρου, η μεταβίβαση των δραστηριοτήτων σχετικά με τους σωλήνες από καουτσούκ στην ITR Rubber τέθηκε σε ισχύ μόλις από την 1η Ιανουαρίου 2002, εφόσον από κανένα στοιχείο του φακέλου της Επιτροπής δεν αποδεικνύεται ότι η ITR Rubber είχε οποιαδήποτε δραστηριότητα, και, ειδικότερα, δραστηριότητα συνδεδεμένη με τους θαλάσσιους σωλήνες, πριν από την ημερομηνία αυτή. Εφόσον η ITR [SpA] προέβη στην πώληση του συνόλου των στοιχείων ενεργητικού της ITR Rubber στην Parker-Hannifin, με σύμβαση συναφθείσα στις 5 Δεκεμβρίου 2001 και εκτελεσθείσα με τη μεταβίβαση του συνόλου των στοιχείων ενεργητικού στον αγοραστή στις 31 Ιανουαρίου 2002, συνομολογείται ότι η εκ μέρους της ITR [SpA] πραγματοποιηθείσα ανάθεση σε θυγατρική του τομέα της σχετικής με τους σωλήνες από καουτσούκ δραστηριότητας εντάσσεται προδήλως στον σκοπό πωλήσεως των στοιχείων ενεργητικού της θυγατρικής αυτής σε τρίτη επιχείρηση [...]

116 Υπό τις συνθήκες αυτές, το νομικό πρόσωπο που διηύθυνε την οικεία επιχείρηση κατά τον χρόνο διαπράξεως της παραβάσεως, δηλαδή η ITR [SpA] και η μητρική της εταιρία Saiag [SpA], ευθύνεται για την παράβαση αυτή, έστω και αν, κατά τον χρόνο εκδόσεως της περί διαπιστώσεως της παραβάσεως αποφάσεως, η εκμετάλλευση της δραστηριότητας σχετικά με τους θαλάσσιους σωλήνες τελούσε υπό την ευθύνη άλλης επιχείρησης, εν προκειμένω της Parker-Hannifin. Συγκεκριμένα, η αρχή της προσωπικής ευθύνης δεν διακυβεύεται από την αρχή της οικονομικής συνέχειας σε περιπτώσεις όπως η προκείμενη, στις οποίες μια εμπλεκόμενη σε σύμπραξη επιχείρηση, ήτοι η Saiag [SpA] και η θυγατρική της ITR [SpA], μεταβίβασε μέρος των δραστηριοτήτων της σε ανεξάρτητο τρίτο και δεν υφίστανται διαρθρωτικοί δεσμοί μεταξύ του παλαιού και του νέου φορέα εκμετάλλευσης δηλαδή, εν προκειμένω, μεταξύ της Saiag [SpA] ή της ITR [SpA] και της Parker-Hannifin.»

20 Όσον αφορά τον πέμπτο και τον έκτο λόγο ακυρώσεως, σχετικά με την αύξηση του προστίμου που επιβλήθηκε στην Parker ITR και στην Parker-Hannifin λόγω του ηγετικού ρόλου που είχε η Parker ITR από τον Ιούνιο του 1999 έως τον Σεπτέμβριο του 2001, το Γενικό Δικαστήριο έκρινε ότι «εφόσον έγινε δεκτός ο πρώτος λόγος ακυρώσεως» έπρεπε «κατά συνέπεια» να γίνουν δεκτοί και οι λόγοι αυτοί (σκέψεις 139 και 140, 145 και 146, καθώς και 253 και 254 της αναιρεσιβαλλόμενης αποφάσεως).

- 21 Το Γενικό Δικαστήριο απέρριψε τους λοιπούς λόγους ακυρώσεως. Όσον αφορά, ειδικότερα, τον όγδοο λόγο ακυρώσεως, ο οποίος στηριζόταν σε παράβαση του άρθρου 23, παράγραφος 2, του κανονισμού 1/2003, κατά τον υπολογισμό του ανώτατου ορίου του 10 % του κύκλου εργασιών που έπρεπε να ισχύσει για το τμήμα του προστίμου για το οποίο η Parker ITR κρίθηκε αποκλειστικά υπεύθυνη, το Γενικό Δικαστήριο έκρινε, στις σκέψεις 227 και 228 της αναιρεσιβαλλόμενης αποφάσεως, τα εξής:

«227

[...] κατά πάγια νομολογία, ο σκοπός τον οποίο επιδιώκει η εισαγωγή του ανωτάτου ορίου του 10 % μπορεί να πραγματοποιείται μόνον αν το εν λόγω όριο εφαρμόζεται, αρχικώς, σε κάθε μεμονωμένο αποδέκτη της επιβάλλουσας το πρόστιμο αποφάσεως. Μόνον αν στη συνέχεια αποδειχθεί ότι πλείονες αποδέκτες αποτελούν «την επιχείρηση», με την έννοια της οικονομικής οντότητας που ευθύνεται για την τιμωρούμενη παράβαση, και τούτο μάλιστα κατά τον χρόνο εκδόσεως της εν λόγω αποφάσεως, μπορεί το ανώτατο όριο να υπολογιστεί βάσει του συνολικού κύκλου εργασιών της επιχειρήσεως αυτής, δηλαδή του συνόλου των εταιριών που τη συναποτελούν (απόφαση Tokai Carbon κ.λπ. κατά Επιτροπής [T-71/03, T-74/03, T-87/03 και T-91/03, EU:T:2005:220], σκέψη 390).

228 Εφόσον ο πρώτος λόγος ακυρώσεως γίνεται δεκτός, ο όγδοος λόγος ακυρώσεως, καθόσον αφορά την προ της 1ης Ιανουαρίου 2002 παραβατική περίοδο κατά τη διάρκεια της οποίας η ITR [SpA] διέπραξε την παράβαση, είναι αλυσιτελής. Περαιτέρω, είναι αβάσιμος, καθόσον αφορά τη μετά την 1η Ιανουαρίου 2002 παραβατική περίοδο, εφόσον, κατά τη διάρκεια όλης αυτής της περιόδου, πλην ενός μηνός, η Parker ITR και η Parker-Hannifin αποτελούσαν οικονομική οντότητα υπεύθυνη για την τιμωρούμενη παράβαση. Επομένως, το ανώτατο όριο του προστίμου μπορούσε να υπολογιστεί επί του συνολικού κύκλου εργασιών της επιχειρήσεως αυτής, δηλαδή επί του συνόλου των εταιριών που τη συναποτελούν.»

- 22 Το Γενικό Δικαστήριο, ασκώντας την αρμοδιότητα πλήρους δικαιοδοσίας που διαθέτει, στις σκέψεις 246 έως 255 της αναιρεσιβαλλόμενης αποφάσεως υπολόγισε εκ νέου το ύψος του προστίμου σε βάρος της Parker ITR και το περιόρισε σε 6 400 000 ευρώ. Όσον αφορά το ύψος για το οποίο κρίθηκε ότι ευθύνεται από κοινού και εις ολόκληρον και η Parker-Hannifin, το Γενικό Δικαστήριο στη σκέψη 257 της αναιρεσιβαλλόμενης αποφάσεως το περιόρισε σε 6 300 000 ευρώ, με την αιτιολογία ότι η από κοινού και εις ολόκληρον ευθύνη της τελευταίας δεν μπορεί να αναγνωρισθεί για το διάστημα από 1ης μέχρι 31ης Ιανουαρίου 2002.

Αιτήματα των διαδίκων

- 23 Η Επιτροπή ζητεί από το Δικαστήριο:
- να ανατρέψει την αναιρεσιβαλλόμενη απόφαση, καθόσον με αυτή το Γενικό Δικαστήριο ακύρωσε εν μέρει την επίδικη απόφαση και μείωσε το πρόστιμο που είχε επιβληθεί με την τελευταία στην Parker ITR και στην Parker-Hannifin·
 - να απορρίψει την προσφυγή που ασκήθηκε ενώπιον του Γενικού Δικαστηρίου και
 - να καταδικάσει τις αναιρεσίβλητες στο σύνολο των δικαστικών εξόδων.
- 24 Η Parker ITR και η Parker-Hannifin ζητούν από το Δικαστήριο:
- να απορρίψει την αίτηση ανατρέσεως και
 - να καταδικάσει την Επιτροπή στο σύνολο των δικαστικών εξόδων.

Επί του αιτήματος επαναλήψεως της προφορικής διαδικασίας

- 25 Αφότου στις 4 Σεπτεμβρίου 2014 κηρύχθηκε η λήξη της προφορικής διαδικασίας μετά την ανάπτυξη των προτάσεων του γενικού εισαγγελέα, οι αναιρεσίβλητες, με έγγραφο της 14ης Οκτωβρίου 2014 το οποίο κατατέθηκε στη Γραμματεία του Δικαστηρίου στις 20 Οκτωβρίου 2014, ζήτησαν την επανάληψη της προφορικής διαδικασίας.
- 26 Προς στήριξη του αιτήματος αυτού οι αναιρεσίβλητες προβάλλουν, κατ' ουσίαν, ότι πρέπει να εξετασθεί στο πλαίσιο κατ' αντιμωλία συζητήσεως ο τρόπος με τον οποίο πρέπει να εφαρμοσθεί για τον υπολογισμό του προστίμου σε βάρος της Parker ITR το προβλεπόμενο στο άρθρο 23, παράγραφος 2, του κανονισμού 1/2003, όριο του 10 %, για το διάστημα κατά το οποίο η εταιρία αυτή δεν αποτελούσε τμήμα του ομίλου Parker-Hannifin, ζήτημα το οποίο θα ανακύψει σε περίπτωση αναιρέσεως της αναιρεσιβαλλόμενης αποφάσεως. Οι αναιρεσίβλητες επισημαίνουν, καταρχάς, ότι την ημέρα που ανέπτυξε τις προτάσεις του επί της παρούσας υποθέσεως ο γενικός εισαγγελέας, το Δικαστήριο εξέδωσε μια απόφαση καθοριστικής σημασίας για το ζήτημα αυτό (απόφαση ΥΚΚ κ.λπ. κατά Επιτροπής, C-408/12 P, EU:C:2014:2153). Υποστηρίζουν, δεύτερον, ότι ο γενικός εισαγγελέας ερμήνευσε εσφαλμένα την αναιρεσιβαλλόμενη απόφαση, θεωρώντας ότι το Γενικό Δικαστήριο εξέτασε το βάσιμο των επιχειρημάτων που είχαν εκθέσει επί του ζητήματος αυτού πριν τα απορρίψει. Προσθέτουν ότι δεν τους δόθηκε η δυνατότητα να τοποθετηθούν επί των συνεπειών που έχει στην παρούσα διαδικασία η απουσία ανταναιρέσεως.
- 27 Υπενθυμίζεται, συναφώς, ότι κατά το άρθρο 83 του Κανονισμού Διαδικασίας το Δικαστήριο μπορεί οποτεδήποτε, αφού ακούσει τον γενικό εισαγγελέα, να διατάξει την επανάληψη της προφορικής διαδικασίας, ιδίως αν κρίνει ότι δεν έχει διαφωτισθεί επαρκώς, ή όταν ένας διάδικος, μετά τη λήξη της διαδικασίας αυτής, επικαλείται νέο πραγματικό περιστατικό δυνάμενο να ασκήσει αποφασιστική επιρροή επί της αποφάσεως του Δικαστηρίου, ή ακόμα όταν, προς επίλυση της διαφοράς, το Δικαστήριο χρειάζεται να στηριχθεί σε επιχείρημα επί του οποίου δεν διεξήχθη συζήτηση μεταξύ των διαδίκων ή των κατά το άρθρο 23 του Οργανισμού του Δικαστηρίου της Ευρωπαϊκής Ένωσης ενδιαφερομένων (απόφαση Buono κ.λπ. κατά Επιτροπής, C-12/13 P και C-13/13 P, EU:C:2014:2284, σκέψη 26 και εκεί παρατιθέμενη νομολογία).
- 28 Εν προκειμένω το Δικαστήριο, αφού άκουσε τον γενικό εισαγγελέα, κρίνει ότι έχει διαφωτισθεί επαρκώς προκειμένου να εκδώσει απόφαση, ότι η παρούσα απόφαση δεν χρειάζεται να κριθεί βάσει επιχειρημάτων επί των οποίων δεν έχει διεξαχθεί συζήτηση μεταξύ των διαδίκων και ότι η απόφαση ΥΚΚ κ.λπ. κατά Επιτροπής (EU:C:2014:2153) δεν αποτελεί νέο πραγματικό περιστατικό δυνάμενο να ασκήσει αποφασιστική επιρροή επί της αποφάσεώς του.
- 29 Επιπλέον, δυνάμει του άρθρου 252, δεύτερο εδάφιο, ΣΛΕΕ, ο ρόλος του γενικού εισαγγελέα είναι να διατυπώνει δημοσίως με πλήρη αμεροληψία και ανεξαρτησία αιτιολογημένες προτάσεις επί των υποθέσεων που, σύμφωνα με τον Οργανισμό του Δικαστηρίου, απαιτούν την παρέμβασή του. Το Δικαστήριο δεν δεσμεύεται από τις προτάσεις του γενικού εισαγγελέα ούτε από την αιτιολογία βάσει της οποίας αυτός καταλήγει στις εν λόγω προτάσεις (απόφαση Buono κ.λπ. κατά Επιτροπής, EU:C:2014:2284, σκέψη 27 και εκεί παρατιθέμενη νομολογία).
- 30 Συνεπώς, το αίτημα περί επαναλήψεως της προφορικής διαδικασίας πρέπει να απορριφθεί.

Επί της αιτήσεως αναιρέσεως

- 31 Προς στήριξη της αιτήσεως αναιρέσεως η Επιτροπή προβάλλει δύο λόγους αναιρέσεως.

Επί του πρώτου λόγου αναιρέσεως, με τον οποίο προβάλλεται εσφαλμένη εφαρμογή της νομολογίας που αφορά το κριτήριο της οικονομικής συνέχειας

Επιχειρήματα των διαδίκων

- 32 Η Επιτροπή υποστηρίζει ότι το Γενικό Δικαστήριο, κρίνοντας στη σκέψη 116 της αναιρεσιβαλλόμενης αποφάσεως ότι η αρχή της οικονομικής συνέχειας δεν θίγει την αρχή της προσωπικής ευθύνης σε περιπτώσεις, όπως η προκείμενη, στις οποίες επιχείρηση που εμπλέκεται σε σύμπραξη μεταβιβάζει μέρος των δραστηριοτήτων της σε ανεξάρτητο τρίτο και δεν υφίστανται διαρθρωτικοί δεσμοί μεταξύ του παλαιού και του νέου φορέα εκμεταλλεύσεως, αναμειγνύει δύο διακριτές ενέργειες και συγχέει τα εφαρμοστέα νομικά κριτήρια. Το Γενικό Δικαστήριο θεώρησε κρίσιμη μόνο τη δεύτερη από τις δύο ενέργειες, η οποία αφορούσε την πώληση θυγατρικής από έναν όμιλο σε έναν άλλο, δηλαδή την πώληση της ITR Rubber από τον όμιλο Saiaq στον όμιλο Parker-Hannifin. Αντιθέτως, δεν έλαβε υπόψη την πρώτη ενέργεια, η οποία προηγήθηκε της πώλησεως, και είχε ως αντικείμενο τη μεταβίβαση δραστηριοτήτων μεταξύ δύο εταιριών του ίδιου ομίλου, δηλαδή μεταξύ της ITR SpA και της ITR Rubber, οι οποίες ανήκουν στον όμιλο Saiaq. Κατά την Επιτροπή η εν λόγω μεταβίβαση δραστηριοτήτων πραγματοποιήθηκε υπό τους όρους που απαιτεί η νομολογία για την κατάφαση οικονομικής συνέχειας, δεδομένου ότι τον χρόνο κατά τον οποίο πραγματοποιήθηκε η μεταβίβαση οι οικείες εταιρίες τελούσαν υπό τον έλεγχο του ίδιου προσώπου και συνδέονταν με στενούς οικονομικούς και οργανωτικούς δεσμούς (βλ., μεταξύ άλλων, απόφαση ETI κ.λπ., C-280/06, EU:C:2007:775, σκέψεις 48 και 49).
- 33 Κατά την Επιτροπή, προκειμένου η ευθύνη για μια παραβατική συμπεριφορά της μεταβιβάζουσας εταιρίας να καταλογισθεί σε βάρος της αποκτώσας εταιρίας, δεν είναι απαραίτητο οι διαρθρωτικοί δεσμοί μεταξύ των εταιριών αυτών να υφίστανται καθ' όλη τη διάρκεια της παραβάσεως. Επομένως, δεν ασκεί κάποια επιρροή το γεγονός ότι στην παρούσα υπόθεση η ITR Rubber δεν παρέμεινε στον όμιλο Saiaq και ότι το διάστημα που μεσολάβησε μεταξύ της ιδρύσεως της και της πώλησής της στο όμιλο Parker-Hannifin ήταν σύντομο.
- 34 Η Επιτροπή προσθέτει ότι, σε αντίθεση προς όσα έκρινε το Γενικό Δικαστήριο στη σκέψη 116 της αναιρεσιβαλλόμενης αποφάσεως, δεν ήταν υποχρεωμένη να καταλογίσει την ευθύνη για την παραβατική συμπεριφορά στις μητρικές εταιρίες Saiaq SpA και ITR SpA. Επιλέγοντας στην παρούσα υπόθεση να καταλογίσει την ευθύνη για την παράβαση στην ITR Rubber, ως οικονομικό διάδοχο των εταιριών αυτών, η Επιτροπή έκανε χρήση της διακριτικής ευχέρειας που της αναγνωρίζει η νομολογία.
- 35 Προς αντίκρουση των ανωτέρω, οι αναιρεσίβλητες επισημαίνουν ότι, σε αντίθεση προς ό,τι υποστηρίζει η Επιτροπή, το Δικαστήριο στην απόφαση ETI κ.λπ. (EU:C:2007:775) δεν διαμόρφωσε κάποιον αυτόματο κανόνα κατά τον οποίο η ύπαρξη στο παρελθόν απλού διαρθρωτικού δεσμού μεταξύ αυτού που μεταβιβάζει τη σχετιζόμενη με παράβαση δραστηριότητα και του αποκτώντος καθιστά αυτοδικαίως τον τελευταίο υπεύθυνο για την παράβαση που διέπραξε ο μεταβιβάζων. Το Δικαστήριο έκρινε κατά τρόπο λιγότερο ευρύ, υπό την έννοια δηλαδή ότι μια τέτοια συνέπεια είναι δυνατή μόνον υπό τον όρο ότι έχει αποδειχθεί ότι ο μεταβιβάζων και ο αποκτών τελούσαν υπό τον πραγματικό έλεγχο του ίδιου προσώπου κατά τον χρόνο κατά τον οποίο υφίστατο ο διαρθρωτικός δεσμός και ότι αυτοί εφάρμοσαν κατ' ουσίαν τις ίδιες οδηγίες εμπορικής πολιτικής.
- 36 Στην επίδικη απόφαση, όμως, η Επιτροπή παρέλειψε πλήρως να εξετάσει αν κατά τη σύντομη διάρκεια του διαρθρωτικού δεσμού που υπήρξε μεταξύ της ITR SpA και της ITR Rubber συνέτρεξαν οι ανωτέρω προϋποθέσεις. Επί του σημείου αυτού η απόφαση αναφέρει απλώς ότι κατά τον χρόνο της μεταβιβάσεως των δραστηριοτήτων στον τομέα των θαλάσσιων σωλήνων από την ITR SpA προς την ITR Rubber, η τελευταία «ανήκ[ε] κατά 100%» στην πρώτη. Η απόφαση δεν αναφέρεται καθόλου στη νομολογία κατά την οποία μια μητρική εταιρία τεκμαίρεται ότι ασκεί καθοριστική επιρροή στη θυγατρική εταιρία που της ανήκει σε ποσοστό 100%. Στην περίπτωση, εξάλλου, κατά την οποία

θεωρηθεί ότι η επίδικη απόφαση ερείδεται σιωπηρώς στο εν λόγω τεκμήριο, στοιχειοθετείται προσβολή των δικαιωμάτων άμυνας των αναιρεσίβλητων, καθώς η ανακοίνωση των αιτιάσεων δεν έκανε σαφή αναφορά στο τεκμήριο αυτό.

- 37 Οι αναιρεσίβλητες συνάγουν εξ αυτού ότι, εφόσον στην επίδικη απόφαση η Επιτροπή παρέλειψε να εξετάσει αν η ITR SpA και η ITR Rubber συνιστούσαν μία και την αυτή επιχείρηση κατά το σύντομο διάστημα κατά το οποίο υπήρχαν μεταξύ τους διαρθρωτικοί δεσμοί, το Γενικό Δικαστήριο δεν υπέπεσε σε πλάνη περί το δίκαιο κρίνοντας ότι η Parker ITR δεν μπορούσε να θεωρηθεί υπεύθυνη για τη συμπεριφορά της ITR SpA επί τη βάση και μόνον ενός τέτοιου παρελθόντος διαρθρωτικού δεσμού.
- 38 Επιπλέον, σε περίπτωση που γίνει δεκτός ο πρώτος λόγος αναιρέσεως και το Δικαστήριο κρίνει ότι πρέπει να υπολογίσει εκ νέου το ύψος του προστίμου, οι αναιρεσίβλητες υποστηρίζουν ότι έχουν καταστεί απρόσβλητες, λόγω του ότι δεν προσβλήθηκαν από την Επιτροπή στην αναιρέσή της, οι σκέψεις 139 και 140, 145 και 146, καθώς και 253 και 254 της αναιρεσιβαλλόμενης αποφάσεως, στις οποίες το Γενικό Δικαστήριο έκανε δεκτό τον πέμπτο και τον έκτο λόγο της προσφυγής και έκρινε ότι κακώς είχε αυξηθεί το ύψος του προστίμου που τους είχε επιβληθεί με την αιτιολογία ότι η Parker ITR είχε διαδραματίσει ηγετικό ρόλο στην παράβαση, κατά το διάστημα από τον Ιούνιο του 1999 μέχρι τον Σεπτέμβριο του 2001.

Εκτίμηση του Δικαστηρίου

- 39 Κατά πάγια νομολογία, το δίκαιο ανταγωνισμού της Ένωσης αφορά τις δραστηριότητες των επιχειρήσεων, η δε έννοια της επιχειρήσεως καλύπτει κάθε φορέα ο οποίος ασκεί οικονομική δραστηριότητα, ανεξαρτήτως του νομικού καθεστώτος που τον διέπει και του τρόπου χρηματοδοτήσεώς του. Όταν ένας τέτοιος φορέας παραβαίνει τους κανόνες του ανταγωνισμού, ευθύνεται, κατά την αρχή της προσωπικής ευθύνης, για την παράβαση αυτή (βλ., μεταξύ άλλων, απόφαση Versalis κατά Επιτροπής, C-511/11, EU:C:2013:386, σκέψη 51 και εκεί παρατιθέμενη νομολογία).
- 40 Το Δικαστήριο έχει διευκρινίσει ότι όταν επιχείρηση η οποία παρέβη τους κανόνες του ανταγωνισμού αποτελεί αντικείμενο νομικής ή οργανωτικής μεταβολής, η μεταβολή αυτή δεν έχει κατ' ανάγκην ως αποτέλεσμα τη δημιουργία νέας επιχειρήσεως απαλλαγμένης της ευθύνης των αντίθετων προς τους κανόνες του ανταγωνισμού συμπεριφορών της προηγούμενης επιχειρήσεως αν, από οικονομικής απόψεως, οι δύο επιχειρήσεις ταυτίζονται. Συγκεκριμένα, αν οι επιχειρήσεις μπορούσαν να αποφύγουν κυρώσεις για τον απλό λόγο ότι η ταυτότητά τους άλλαξε λόγω αναδιαρθρώσεων, εκχωρήσεων ή άλλων νομικών ή οργανωτικών αλλαγών, τότε θα αποτύγχανε ο σκοπός της καταστολής των αντίθετων προς τους κανόνες του ανταγωνισμού συμπεριφορών και της αποτροπής της επαναλήψεώς τους με την επιβολή αποτρεπτικών κυρώσεων (απόφαση ETI κ.λπ., EU:C:2007:775, σκέψεις 41 και 42 καθώς και εκεί παρατιθέμενη νομολογία).
- 41 Έτσι, το Δικαστήριο έχει κρίνει ότι όταν δύο επιχειρήσεις αποτελούν ενιαία οικονομική οντότητα, το γεγονός ότι η επιχείρηση που διέπραξε την παράβαση εξακολουθεί να υφίσταται δεν εμποδίζει, καθεαυτό, να επιβληθεί κύρωση στην επιχείρηση στην οποία αυτή μεταβίβασε τις οικονομικές της δραστηριότητες. Ειδικότερα, επιβολή κυρώσεως σε μια τέτοια περίπτωση δικαιολογείται εφόσον οι εν λόγω επιχειρήσεις τελούσαν υπό τον έλεγχο του ιδίου προσώπου και εφάρμοσαν, λόγω των στενών δεσμών που τις ενώνουν από οικονομικής και οργανωτικής απόψεως, κατ' ουσίαν, τις ίδιες εμπορικές οδηγίες (αποφάσεις ETI κ.λπ., EU:C:2007:775, σκέψεις 48 και 49 καθώς και εκεί παρατιθέμενη νομολογία, και Versalis κατά Επιτροπής, EU:C:2013:386, σκέψη 52).
- 42 Εν προκειμένω, ο πρώτος λόγος αναιρέσεως αφορά το ζήτημα κατά πόσο, στο πλαίσιο της παραβάσεως για την οποία επέβαλε κυρώσεις η επίδικη απόφαση, μπορεί να αναγνωρισθεί ευθύνη της ITR Rubber, βάσει των αρχών που απορρέουν από τη νομολογία που παρατέθηκε στις σκέψεις 40 και 41 της παρούσας αποφάσεως, για την περίοδο πριν από τον Ιανουάριο του 2002.

- 43 Κατά την Επιτροπή, το Γενικό Δικαστήριο υπέπεσε σε πλάνη περί το δίκαιο κρίνοντας ότι κακώς η Επιτροπή εφάρμοσε την εν λόγω νομολογία στην επίδικη απόφαση, δεδομένου ότι δεν υπήρχαν διαρθρωτικοί δεσμοί μεταξύ του μεταβιβάζοντος και του αποκτώντος. Οι αναιρεσίβλητες φρονούν ότι το Γενικό Δικαστήριο εφάρμοσε ορθώς τη νομολογία αυτή, δεδομένου ότι η Επιτροπή δεν απέδειξε ότι υπήρχαν πραγματικοί δεσμοί μεταξύ των δύο εταιριών.
- Επί της εκτιμήσεως της υπάρξεως διαρθρωτικών δεσμών μεταξύ της μεταβιβάουσας και της αποκτώσας εταιρίας
- 44 Υπενθυμίζεται, προκαταρκτικώς, ότι η Επιτροπή προσήψε στην ITR Rubber παραβατική συμπεριφορά για την περίοδο από 1η Απριλίου 1986 μέχρι 2 Μαΐου 2007, διακρίνοντας μεταξύ δύο χωριστών περιόδων, η πρώτη από τις οποίες εκτεινόταν από 1η Απριλίου 1986 έως 31 Δεκεμβρίου 2001 και η δεύτερη από τον Ιανουάριο του 2002 και μετά.
- 45 Όσον αφορά την περίοδο από 1η Απριλίου 1986 έως 31η Δεκεμβρίου 2001 η Επιτροπή, όπως προκύπτει από τα σημεία 328 και 370 της επίδικης αποφάσεως, έκρινε καταρχάς ότι την 1η Ιανουαρίου 2002 η ITR SpA ευθυνόταν τόσο για τη δική της συμπεριφορά όσο και για τη συμπεριφορά της προκατόχου εταιρίας Pirelli Treg SpA, η οποία είχε απορροφηθεί από αυτήν τον Δεκέμβριο του 1990. Στη συνέχεια η Επιτροπή διαπίστωσε ότι την 1η Ιανουαρίου 2002 η ITR SpA μεταβίβασε τις δραστηριότητές της στον κλάδο των θαλάσσιων σωλήνων στην ITR Rubber, θυγατρική της κατά 100%, στο πλαίσιο εσωτερικής αναδιοργανώσεως του ομίλου. Η Επιτροπή διαπίστωσε, επίσης, ότι κατά την ημερομηνία της εν λόγω μεταφοράς η ITR SpA και η ITR Rubber συνδέονταν από οικονομικής απόψεως, λόγω του δεσμού μεταξύ μητρικής και της θυγατρικής που της ανήκει κατά 100% και αποτελούσαν τμήματα της ίδιας επιχειρήσεως. Η Επιτροπή έκρινε ότι σε μια τέτοια περίπτωση, βάσει της νομολογίας του Δικαστηρίου, η ευθύνη για την προγενέστερη παραβατική συμπεριφορά του μεταβιβάζοντος μπορεί να μεταβιβασθεί στον αποκτώντα, ακόμη και αν ο μεταβιβάζων εξακολουθεί να υφίσταται ως νομική οντότητα.
- 46 Στο πλαίσιο αυτό, διαπιστώνεται ότι το Γενικό Δικαστήριο, αποκλείοντας στη σκέψη 116 της αναιρεσιβαλλόμενης αποφάσεως την εφαρμογή της αρχής της οικονομικής συνέχειας σε περίπτωση που, όπως εν προκειμένω, δεν υπάρχει καμία διαρθρωτική σχέση μεταξύ μεταβιβάζοντος, ήτοι της Saiag SpA ή της θυγατρικής της ITR SpA, και του αποκτώντος, που θεωρήθηκε ότι ήταν η Parker-Hannifin, ένωσε στην εκτίμησή του δύο διακριτές διαδικασίες. Το Γενικό Δικαστήριο παρέλειψε να λάβει υπόψη το γεγονός ότι σε πρώτο στάδιο η ITR SpA μεταβίβασε τις δραστηριότητές της στον τομέα των θαλάσσιων σωλήνων σε μία από τις θυγατρικές της, πριν μεταβιβάσει, σε δεύτερο στάδιο, τη θυγατρική αυτή στην Parker-Hannifin.
- 47 Όσον αφορά τους λόγους για τους οποίους δεν έλαβε υπόψη στη συλλογιστική του τη μεταβίβαση δραστηριοτήτων που έγινε από την ITR SpA προς τη θυγατρική της ITR Rubber, το Γενικό Δικαστήριο επισήμανε, στη σκέψη 115 της αναιρεσιβαλλόμενης αποφάσεως, ότι η θυγατρική αυτή λειτούργησε εντός του ομίλου επτά μόλις μήνες και άσκησε για σύντομο μόνο χρονικό διάστημα, ενός μήνα, δραστηριότητες που σχετίζονταν με τους θαλάσσιους σωλήνες, καθώς και ότι γενικότερα η εταιρία αυτή είχε δημιουργηθεί προκειμένου να πωληθεί σε τρίτη επιχείρηση. Το Γενικό Δικαστήριο συνήγαγε εξ αυτού, στη σκέψη 116 της ανωτέρω αποφάσεως, ότι υπ' αυτές τις συνθήκες ο προηγούμενος φορέας που ασκούσε τις επίμαχες δραστηριότητες, ήτοι η ITR SpA και η μητρική της εταιρία, Saiag SpA, έπρεπε να θεωρηθούν υπεύθυνες για την παράβαση, όσον αφορά την περίοδο προ της 1ης Ιανουαρίου 2002.
- 48 Προκειμένου να εξετασθεί η συνέπεια της συλλογιστικής που ανέπτυξε το Γενικό Δικαστήριο, πρέπει, επομένως, να εξετασθεί κατά πόσον ασκούν επιρροή, για να εκτιμηθεί αν υφίσταται περίπτωση οικονομικής συνέχειας, οι συλλογισμοί του Γενικού Δικαστηρίου που αφορούν την ημερομηνία κατά την οποία πρέπει να έχουν υπάρξει διαρθρωτικοί δεσμοί μεταξύ του μεταβιβάζοντος και του αποκτώντος και το διάστημα κατά το οποίο οι δεσμοί αυτοί πρέπει να έχουν διαρκέσει, καθώς και

τον σκοπό που υπηρετούσε η μεταφορά δραστηριοτήτων, αντιστοίχως. Πρέπει, επίσης, να εξετασθεί αν η Επιτροπή όφειλε εν προκειμένω να κρίνει ότι για την παράβαση που διαπράχθηκε πριν από τη μεταφορά αυτή ευθύνονται οι προηγούμενοι φορείς εκμεταλλεύσεως.

- 49 Καταρχάς, όσον αφορά την ημερομηνία κατά την οποία πρέπει να έχουν υπάρξει διαρθρωτικοί δεσμοί μεταξύ του μεταβιβάζοντος και του αποκτώντος και το διάστημα κατά το οποίο οι δεσμοί αυτοί πρέπει να έχουν διαρκέσει, ώστε να μπορεί να διαπιστωθεί ότι συντρέχει περίπτωση οικονομικής συνέχειας, επισημαίνεται ότι το Δικαστήριο έχει δεχτεί ότι υφίσταται τέτοια περίπτωση τόσο σε καταστάσεις στις οποίες η μεταφορά δραστηριοτήτων είχε πραγματοποιηθεί κατά τη διάρκεια της περιόδου που διήρκεσε η παράβαση και είχαν υπάρξει κατά την εν λόγω περίοδο διαρθρωτικοί δεσμοί μεταξύ των δύο (απόφαση ETI κ.λπ., EU:C:2007:775, σκέψεις 45 και 50) όσο και σε καταστάσεις στις οποίες η μεταφορά είχε πραγματοποιηθεί μετά την παύση της παραβάσεως, εφόσον οι διαρθρωτικοί δεσμοί μεταξύ των δύο εταιριών υπήρχαν κατά τον χρόνο της εν λόγω μεταβίβασης (βλ., μεταξύ άλλων, απόφαση Aalborg Portland κ.λπ. κατά Επιτροπής, C-204/00 P, C-205/00 P, C-211/00 P, C-213/00 P, C-217/00 P και C-219/00 P, EU:C:2004:6, σκέψεις 59, 351, 356 και 357). Το Δικαστήριο δεν έχει αποφανθεί σε καμία περίπτωση ότι απαιτείται οι εν λόγω δεσμοί να διατηρούνται μέχρι την έκδοση της αποφάσεως με την οποία επιβάλλονται κυρώσεις για την παράβαση.
- 50 Όπως επισήμανε ο γενικός εισαγγελέας στη σκέψη 68 των προτάσεών του, από τα ανωτέρω συνάγεται ότι, όταν εξετάζεται αν υφίσταται κατάσταση οικονομικής συνέχειας, κρίσιμη ημερομηνία για να κριθεί αν πρόκειται για μεταβίβαση δραστηριοτήτων στο εσωτερικό ενός ομίλου ή για μεταβίβαση μεταξύ ανεξάρτητων επιχειρήσεων είναι η ημερομηνία της μεταβίβασης.
- 51 Ακόμη και αν απαιτείται κατά την ημερομηνία αυτή να υφίστανται διαρθρωτικοί δεσμοί μεταξύ του μεταβιβάζοντος και του αποκτώντος, από τους οποίους να μπορεί να συναχθεί, σύμφωνα με την αρχή της προσωπικής ευθύνης, ότι οι δύο οντότητες αποτελούν μία ενιαία επιχείρηση, δεν απαιτείται, πάντως, βάσει του σκοπού που υπηρετεί η αρχή της οικονομικής συνέχειας, οι δεσμοί αυτοί να διατηρούνται καθ' όλο το εναπομένον διάστημα της παραβάσεως ή μέχρι την έκδοση της αποφάσεως με την οποία επιβάλλονται κυρώσεις για την παράβαση. Πράγματι, όπως υπομνήσθηκε στη σκέψη 40 της παρούσας αποφάσεως, σκοπός της εφαρμογής της αρχής αυτής είναι να μη θιγεί η πρακτική αποτελεσματικότητα των κανόνων του ανταγωνισμού από αναδιαρθρώσεις ή μεταβιβάσεις που επηρεάζουν τις οικείες επιχειρήσεις. Στη σκέψη αυτή πρέπει να προστεθεί ότι η αρχή της ασφάλειας δικαίου απαιτεί ο καταλογισμός της ευθύνης να μην εξαρτάται από την επέλευση κάποιου τυχαίου και αβέβαιου γεγονότος, όπως μια νέα οργανωτική αλλαγή που αποφασίζεται από τις οικείες επιχειρήσεις.
- 52 Κατά τον ίδιο τρόπο και για τους ίδιους λόγους, δεν απαιτείται οι διαρθρωτικοί δεσμοί που επιτρέπουν να αποδειχθεί η ύπαρξη καταστάσεως οικονομικής συνέχειας να διαρκούν για κάποιο ελάχιστο διάστημα, το οποίο, σε κάθε περίπτωση, δεν μπορεί παρά να προσδιορίζεται κατά περίπτωση και αναδρομικά.
- 53 Δεύτερον, όσον αφορά τη συνεκτίμηση, προκειμένου να κριθεί αν υφίσταται οικονομική συνέχεια, του σκοπού που υπηρετείται με τη μεταβίβαση δραστηριοτήτων, η αρχή της ασφάλειας δικαίου επίσης επιτάσσει να μη ληφθεί υπόψη, ως μη κρίσιμο, το γεγονός ότι, όπως αναφέρεται στη σκέψη 115 της αναιρεσιβαλλόμενης αποφάσεως, η μεταβιβάζουσα εταιρία δημιουργήθηκε και έλαβε τα στοιχεία του ενεργητικού ενόψει μεταγενέστερης μεταβίβασης σε ανεξάρτητο τρίτο. Η συνεκτίμηση του οικονομικού λόγου για τον οποίο δημιουργείται μια θυγατρική καθώς και του σκοπού που υπηρετείται περισσότερο ή λιγότερο μακροπρόθεσμα με τη μεταβίβαση της θυγατρικής αυτής σε τρίτη εταιρία θα εισήγαγε, στην πραγματικότητα, στην εφαρμογή της αρχής της οικονομικής συνέχειας υποκειμενικά κριτήρια που δεν συμβιβάζονται με την εφαρμογή της αρχής αυτής κατά τρόπο διαφανή και προβλέψιμο.

- 54 Τρίτον, όσον αφορά τη διαπίστωση που γίνεται στη σκέψη 116 της αναιρεσιβαλλόμενης αποφάσεως κατά την οποία η Επιτροπή, υπό τις συνθήκες της υπό κρίση υποθέσεως, έπρεπε να κρίνει ότι για την παράβαση που διαπράχθηκε πριν από τη μεταφορά δραστηριοτήτων ευθύνονται οι προηγούμενοι φορείς εκμεταλλεύσεως, επισημαίνεται ότι η διαπίστωση αυτή εντάσσεται στο πλαίσιο ενός εσφαλμένου συλλογισμού, βάσει του οποίου το Γενικό Δικαστήριο απέκλεισε εξ αρχής την ύπαρξη οικονομικής συνέχειας. Κατά πάγια, όμως, νομολογία, όταν αποδειχθεί οικονομική συνέχεια, το γεγονός ότι η επιχείρηση που διέπραξε την παράβαση εξακολουθεί να υφίσταται δεν εμποδίζει, καθεαυτό, την επιβολή κυρώσεως στην επιχείρηση στην οποία αυτή μεταβίβασε τις οικονομικές της δραστηριότητες (βλ., μεταξύ άλλων, απόφαση Versalis κατά Επιτροπής, EU:C:2013:386, σκέψεις 52 έως 54).
- 55 Λαμβανομένων υπόψη των ανωτέρω, διαπιστώνεται ότι το Γενικό Δικαστήριο υπέπεσε σε πλάνη περί το δίκαιο κρίνοντας, στις σκέψεις 115 και 116 της αναιρεσιβαλλόμενης αποφάσεως, χωρίς να λάβει υπόψη τους δεσμούς που υπήρχαν μεταξύ της ITR SpA και της ITR Rubber κατά την ημερομηνία μεταφοράς δραστηριοτήτων μεταξύ των εταιριών αυτών, ότι στη συγκεκριμένη περίπτωση δεν υπήρχε κατάσταση οικονομικής συνέχειας, λόγω της απουσίας διαρθρωτικών δεσμών μεταξύ της μεταβιβάζουσας και της αποκτώσας εταιρίας, οι οποίες θεώρησε ότι ήταν η Saiaq SpA ή η ITR SpA, αφενός, και η Parker-Hannifin, αφετέρου.
- 56 Ένα τέτοιο σφάλμα θα μπορούσε, ωστόσο, να μην ασκεί επιρροή σε περίπτωση που η κατάσταση οικονομικής συνέχειας θα έπρεπε να αποκλεισθεί ούτως ή άλλως λόγω της απουσίας πραγματικών δεσμών μεταξύ της ITR SpA και της ITR Rubber. Υπό το πρίσμα αυτό πρέπει να αναλυθεί το επιχείρημα των αναιρεσίβλητων κατά το οποίο ορθώς το Γενικό Δικαστήριο απέρριψε την ύπαρξη καταστάσεως οικονομικής συνέχειας, δεδομένου ότι η Επιτροπή είχε παραλείψει να εξετάσει στην επίδικη απόφαση αν η ITR Rubber όντως τελούσε υπό τον πραγματικό έλεγχο της ITR SpA.
- Επί της εκτιμήσεως της υπάρξεως πραγματικών δεσμών μεταξύ της μεταβιβάζουσας εταιρίας και της αποκτώσας εταιρίας
- 57 Επισημαίνεται, συναφώς, ότι η Επιτροπή διαπίστωσε ρητώς, στο σημείο 370 της αποφάσεώς της, ότι κατά την ημερομηνία μεταφοράς δραστηριοτήτων μεταξύ των δύο αυτών εταιριών, οι εταιρίες συνδέονταν από οικονομικής απόψεως, λόγω του δεσμού μεταξύ μητρικής και της θυγατρικής που της ανήκει κατά 100 %, και αποτελούσαν τμήμα της ίδιας επιχειρήσεως.
- 58 Κατά πάγια, όμως, νομολογία, στην ειδική περίπτωση στην οποία η μητρική εταιρία κατέχει το σύνολο ή σχεδόν το σύνολο του κεφαλαίου της θυγατρικής που παρέβη τους κανόνες του ανταγωνισμού του δικαίου της Ένωσης, υφίσταται μαχητό τεκμήριο ότι η εν λόγω μητρική εταιρία όντως ασκεί αποφασιστική επιρροή επί της συμπεριφοράς της θυγατρικής της. Σε μια τέτοια περίπτωση η εν λόγω προϋπόθεση πληρούται εφόσον η Επιτροπή αποδείξει ότι η μητρική εταιρία κατέχει το σύνολο ή σχεδόν το σύνολο του κεφαλαίου της θυγατρικής (βλ., μεταξύ άλλων, αποφάσεις Akzo Nobel κ.λπ. κατά Επιτροπής, C-97/08 P, EU:C:2009:536, σκέψη 60· Eni κατά Επιτροπής, C-508/11 P, EU:C:2013:289, σκέψη 47 και εκεί παρατιθέμενη νομολογία, καθώς και Schindler Holding κ.λπ. κατά Επιτροπής, C-501/11 P, EU:C:2013:522, σκέψεις 105 έως 111).
- 59 Οι αναιρεσίβλητες δεν είναι δυνατόν να προβάλλουν ότι η επίδικη απόφαση δεν κάνει καμία αναφορά στη νομολογία αυτή, δεδομένου ότι στο σημείο 325 της ανωτέρω αποφάσεως γίνεται ρητή αναφορά της εν λόγω νομολογίας. Ούτε μπορούν να επικαλούνται κατά το στάδιο της αναιρέσεως προσβολή των δικαιωμάτων άμυνας λόγω παραλείψεως διεξαγωγής συζητήσεως επί του τεκμηρίου αυτού κατά τη διοικητική διαδικασία. Από τη στιγμή που δεν προέβαλαν την προσβολή αυτή με την προσφυγή που άσκησαν ενώπιον του Γενικού Δικαστηρίου, στην οποία αμφισβήτησαν απλώς το βάσιμο της εφαρμογής του ανωτέρω τεκμηρίου στην περίπτωσή τους, το επιχείρημα αυτό πρέπει σε κάθε περίπτωση να απορριφθεί ως απαράδεκτος νέος ισχυρισμός (βλ., μεταξύ άλλων, απόφαση Gascogne Sack Deutschland, C-40/12 P, EU:C:2013:768, σκέψεις 51 και 52).

- 60 Στο μέτρο που οι αναιρεσίβλητες υποστηρίζουν ότι στην απόφαση ETI κ.λπ. (EU:C:2007:775, σκέψεις 50 και 51) το Δικαστήριο, αναγνωρίζοντας ότι υπήρχε διαρθρωτικός δεσμός μεταξύ δύο εκ των επίμαχων εταιριών, ήτοι ότι υπάγονταν στον ίδιο δημόσιο φορέα, έκρινε πάντως ότι απόκειται στον εθνικό δικαστή να εξετάσει αν οι εταιρίες αυτές τελούσαν «υπό την εποπτεία» του εν λόγω δημόσιου φορέα, αρκεί να επισημανθεί ότι στο πλαίσιο προδικαστικής παραπομπής, στο οποίο απόκειται στο εθνικό δικαστήριο να προβεί στην εκτίμηση των πραγματικών περιστατικών, είναι φυσικό το Δικαστήριο να καταλείπει στο τελευταίο την ευθύνη να ελέγξει τις σχέσεις που διατηρούσαν οι επίμαχες στην εν λόγω υπόθεση εταιρίες, εκ των οποίων δύο ήταν δημόσιοι οργανισμοί.
- 61 Αντιθέτως, εν προκειμένω, οι επίμαχες εταιρίες είναι δύο εμπορικές εταιρίες, εκ των οποίων η μία κατέχει το σύνολο του κεφαλαίου της άλλης, κατάσταση που αντιστοιχεί στην περίπτωση που αφορούσε η απόφαση Akzo Nobel κ.λπ. κατά Επιτροπής (EU:C:2009:536). Επομένως, σε αντίθεση προς την άποψη που υποστηρίζουν οι αναιρεσίβλητες, η Επιτροπή βασιμώς στηρίχθηκε στο τεκμήριο ασκήσεως εκ μέρους της μητρικής εταιρίας ITR SpA αποφασιστικής επιρροής στην εμπορική πολιτική της θυγατρικής της, ITR Rubber.
- 62 Υπογραμμίζεται, εντούτοις, ότι το ανωτέρω τεκμήριο πραγματικής ασκήσεως αποφασιστικής επιρροής είναι μαχητό τεκμήριο και μπορεί να ανατραπεί με την προσκόμιση επαρκών αποδεικτικών στοιχείων που αποδεικνύουν ότι η θυγατρική λειτουργεί αυτοτελώς στην αγορά. Προς τούτο απόκειται στις ενδιαφερόμενες εταιρίες να προσκομίσουν κάθε στοιχείο σχετικά με τους οικονομικούς, οργανωτικούς και νομικούς δεσμούς μεταξύ της επίμαχης θυγατρικής και της μητρικής εταιρίας που αυτές θεωρούν ότι είναι ικανό να αποδείξει ότι η θυγατρική καθόρισε αυτόνομα τη συμπεριφορά της στην αγορά και ότι, κατά συνέπεια, αυτές δεν αποτελούσαν μία ενιαία οικονομική οντότητα (βλ., μεταξύ άλλων, απόφαση Elf Aquitaine κατά Επιτροπής, C-521/09 P, EU:C:2011:620, σκέψεις 56, 58 και 65 καθώς και εκεί παρατιθέμενη νομολογία).
- 63 Εν προκειμένω, από τη δικογραφία που διαβιβάστηκε στο Δικαστήριο προκύπτει ότι στην προσφυγή που άσκησαν ενώπιον του Γενικού Δικαστηρίου οι αναιρεσίβλητες υποστήριξαν ότι οι οικονομικοί, οργανωτικοί και νομικοί δεσμοί μεταξύ της ITR SpA και της ITR Rubber κατά το διάστημα μεταξύ της ιδρύσεως της τελευταίας, στις 27 Ιουνίου 2001, έως τη μεταβίβασή της στην Parker-Hannifin, στις 31 Ιανουαρίου 2002, δεν επέτρεπαν στην ITR SpA να ασκήσει αποφασιστική επιρροή επί της θυγατρικής της. Υποστήριξαν, συναφώς, ότι από την ίδρυσή της μέχρι την 1η Ιανουαρίου 2002 η ITR Rubber δεν άσκησε καμία οικονομική δραστηριότητα. Από τη σύναψη, στις 5 Δεκεμβρίου 2001, της συμβάσεως μεταξύ της ITR SpA και της Parker-Hannifin, σχετικά με τη μεταβίβαση και την απόκτηση της ITR Rubber, οι σχέσεις μεταξύ της ITR SpA και της ITR Rubber διέπονταν από τη σύμβαση αυτή, η οποία προσκομίσθηκε ενώπιον του Γενικού Δικαστηρίου και οι διατάξεις της οποίας απαγόρευαν στην ITR SpA την άσκηση οιασδήποτε επιρροής επί της ITR Rubber. Τα επιχειρήματα, όμως, αυτά αμφισβητήθηκαν από την Επιτροπή.
- 64 Το Γενικό Δικαστήριο, έχοντας αποκλείσει εκ προοιμίου την ύπαρξη καταστάσεως οικονομικής συνέχειας, δεν εξέτασε ούτε τα επιχειρήματα ούτε τα αποδεικτικά στοιχεία που παρουσίασε η Parker ITR και η Parker-Hannifin, ούτε άλλωστε και τις αντιρρήσεις της Επιτροπής.
- 65 Από τα ανωτέρω προκύπτει ότι το Γενικό Δικαστήριο υπέπεσε σε πλάνη περί το δίκαιο, παραλείποντας να εξετάσει, προκειμένου να κρίνει αν η Επιτροπή είχε εφαρμόσει ορθώς την αρχή της οικονομικής συνέχειας, τα στοιχεία που είχαν υποβληθεί από τους διαδίκους σχετικά με την ύπαρξη ή την απουσία πραγματικών δεσμών υπό τη μορφή αποφασιστικής επιρροής της ITR SpA επί της ITR Rubber.
- 66 Κατά συνέπεια, πρέπει να γίνει δεκτός ο πρώτος λόγος αναιρέσεως και να αναιρεθεί η αναιρεσιβαλλόμενη απόφαση στο μέτρο που το Γενικό Δικαστήριο έκρινε, για τους λόγους που αναφέρονται στις σκέψεις 115 και 116 της αποφάσεως αυτής, ότι δεν μπορεί να γίνει δεκτή η ευθύνη της Parker ITR για το διάστημα της παραβάσεως που εκτείνεται πριν από την 1η Ιανουαρίου 2002.

67 Για λόγους συνέπειας και προς όφελος της ασφάλειας δικαίου πρέπει να διευκρινιστεί ότι, σε αντίθεση προς όσα υποστηρίζουν οι αναιρεσίβλητες, η αναιρεσιβαλλόμενη απόφαση πρέπει επίσης να αναιρεθεί στο μέτρο που το Γενικό Δικαστήριο, ως αποτέλεσμα των ανωτέρω και χωρίς να εξετάσει την ουσία, ακύρωσε στις σκέψεις 139 και 140, 145 και 146, καθώς και 253 και 254 της αποφάσεως αυτής την αύξηση του προστίμου που επιβλήθηκε με την επίδικη απόφαση λόγω του ηγετικού ρόλου που διαδραμάτισε η Parker ITR στη σύμπραξη, κατά το διάστημα από τον Ιούνιο του 1999 έως τον Σεπτέμβριο του 2001.

Επί του δεύτερου λόγου αναιρέσεως, με τον οποίο προβάλλεται ότι το Γενικό Δικαστήριο έκρινε ultra petita και παραβίασε την αρχή της απαγορεύσεως των διακρίσεων

Επιχειρήματα των διαδίκων

68 Η Επιτροπή υποστηρίζει ότι το Γενικό Δικαστήριο, μειώνοντας κατά 100 000 ευρώ το ποσό κατά το οποίο έκρινε ότι η Parker-Hannifin, ως μητρική εταιρία, ευθύνεται από κοινού και εις ολόκληρον για την καταβολή του προστίμου που επιβλήθηκε στην Parker ITR, απεφάνθη ultra petita. Συγκεκριμένα, στην προσφυγή της η Parker-Hannifin δεν είχε αμφισβητήσει ούτε την πραγματική διάρκεια της συμμετοχής της στην παράβαση, την οποία άλλωστε επιβεβαίωσε το Γενικό Δικαστήριο στις σκέψεις 129 και 256 της αναιρεσιβαλλόμενης αποφάσεως, ούτε τον παράγοντα που συνδέεται με τη διάρκεια, τον οποίο εφάρμοσε η Επιτροπή κατά τον υπολογισμό του ύψους του προστίμου.

69 Η Επιτροπή επισημαίνει ότι η αιτιολογία που παρατίθεται στη σκέψη 257 της αναιρεσιβαλλόμενης αποφάσεως προς δικαιολόγηση της εν λόγω μείωσης, κατά την οποία «η από κοινού και εις ολόκληρον ευθύνη της Parker-Hannifin δεν μπορεί να γίνει δεκτή για το χρονικό διάστημα από 1ης έως 31ης Ιανουαρίου 2002», δεν ασκεί επιρροή, δεδομένου ότι στην επίδικη απόφαση δεν έγινε δεκτή η ευθύνη της Parker-Hannifin για το εν λόγω χρονικό διάστημα.

70 Στον βαθμό κατά τον οποίο πρόθεση του Γενικού Δικαστηρίου ήταν να αναφερθεί στο γεγονός ότι η διάρκεια της συμμετοχής της Parker ITR στην παράβαση, όπως έγινε δεκτή στην αναιρεσιβαλλόμενη απόφαση, ήταν κατά ένα μήνα μεγαλύτερη από τη διάρκεια που έγινε δεκτή για την Parker-Hannifin, η Επιτροπή υποστηρίζει ότι το γεγονός αυτό δεν μπορεί να δικαιολογήσει μείωση του προστίμου. Συγκεκριμένα, βάσει της μεθόδου στρογγυλοποίησης που προβλέπεται στο σημείο 24, δεύτερο εδάφιο, των κατευθυντηρίων γραμμών του 2006, οι οποίες εφαρμόστηκαν για όλους τους αποδέκτες της επίδικης πράξεως και στις οποίες αναφέρθηκε το Γενικό Δικαστήριο στην αναιρεσιβαλλόμενη απόφαση, διαφορά ενός μήνα στη διάρκεια της παραβάσεως δεν μπορεί να ληφθεί υπόψη για τον καθορισμό του βασικού ύψους του προστίμου. Προβαίνοντας, παρά ταύτα, σε μείωση του προστίμου για τον ανωτέρω λόγο, το Γενικό Δικαστήριο παραβίασε, κατά την Επιτροπή, την αρχή της απαγορεύσεως των διακρίσεων.

71 Κατά την Επιτροπή, το Γενικό Δικαστήριο όφειλε, τουλάχιστον, να εκθέσει τους λόγους για τους οποίους απέστη από τη συγκεκριμένη μέθοδο.

72 Οι αναιρεσίβλητες υποστηρίζουν, εισαγωγικώς, ότι δεδομένου ότι η αναιρεσιβαλλόμενη απόφαση εκδόθηκε στο πλαίσιο διαδικασίας η οποία αφορούσε αποκλειστικά τις ίδιες, το Γενικό Δικαστήριο κατά την άσκηση της πλήρους δικαιοδοσίας δεν δεσμευόταν από τη μέθοδο υπολογισμού του προστίμου που εφάρμοσε η Επιτροπή.

73 Το Γενικό Δικαστήριο, μειώνοντας το τμήμα του προστίμου που επιβλήθηκε στην Parker ITR κατά το οποίο ευθυνόταν από κοινού και εις ολόκληρον η Parker-Hannifin, ορθώς έλαβε υπόψη το γεγονός ότι η διάρκεια της συμμετοχής της τελευταίας, ως μητρικής εταιρίας της Parker ITR, στην παράβαση ήταν κατά έναν μήνα μικρότερη από αυτή της θυγατρικής της. Κάθε διαφορετική προσέγγιση θα συνιστούσε διακριτική μεταχείριση σε βάρος της Parker-Hannifin.

Εκτίμηση του Δικαστηρίου

- 74 Όσον αφορά τον δικαστικό έλεγχο των αποφάσεων της Επιτροπής με τις οποίες επιβάλλεται πρόστιμο για παράβαση των κανόνων του ανταγωνισμού, ο έλεγχος νομιμότητας συμπληρώνεται από την πλήρη δικαιοδοσία που αναγνωρίζει στον δικαστή της Ένωσης το άρθρο 31 του κανονισμού 1/2003. Η εν λόγω πλήρης δικαιοδοσία παρέχει στον δικαστή την εξουσία, πέραν του απλού ελέγχου νομιμότητας της κυρώσεως, να υποκαθιστά την Επιτροπή προβαίνοντας στη δική του εκτίμηση και, κατά συνέπεια, να εξαλείφει, να μειώνει ή να αυξάνει το πρόστιμο ή τη χρηματική ποινή που επιβλήθηκαν (βλ., μεταξύ άλλων, απόφαση ΚΜΕ Germany κ.λπ. κατά Επιτροπής, C-389/10 P, EU:C:2011:816, σκέψη 130 καθώς και εκεί παρατιθέμενη νομολογία).
- 75 Προς εκπλήρωση των επιταγών ενός ελέγχου πλήρους δικαιοδοσίας, υπό την έννοια του άρθρου 47 του Χάρτη των Θεμελιωδών Δικαιωμάτων της Ευρωπαϊκής Ένωσης, στην περίπτωση του προστίμου, ο δικαστής της Ένωσης υποχρεούται, κατά την άσκηση των αρμοδιοτήτων τις οποίες προβλέπουν τα άρθρα 261 ΣΛΕΕ και 263 ΣΛΕΕ, να εξετάζει κάθε νομική ή πραγματική αιτίαση με την οποία προβάλλεται ότι το ύψος του προστίμου δεν είναι ανάλογο προς τη σοβαρότητα και τη διάρκεια της παραβάσεως (απόφαση Telefónica και Telefónica de España κατά Επιτροπής, C-295/12 P, EU:C:2014:2062, σκέψη 200).
- 76 Η άσκηση της πλήρους δικαιοδοσίας δεν ισοδυναμεί, όμως, με αυτεπάγγελτο έλεγχο, και η διαδικασία διεξάγεται κατ' αντιμωλίαν. Απόκειται κατ' αρχήν στον προσφεύγοντα να επικαλεστεί λόγους ακυρώσεως της προσβαλλόμενης αποφάσεως και να προσκομίσει αποδεικτικά στοιχεία προς στήριξη των λόγων αυτών (βλ., μεταξύ άλλων, Telefónica και Telefónica de España κατά Επιτροπής, EU:C:2014:2062, σκέψη 213 καθώς και εκεί παρατιθέμενη νομολογία).
- 77 Επιπλέον, όπως υπενθύμισε ο γενικός εισαγγελέας στη σκέψη 113 των προτάσεών του, το Γενικό Δικαστήριο έχει κατά την άσκηση της πλήρους δικαιοδοσίας του ορισμένες υποχρεώσεις. Σε αυτές περιλαμβάνονται η υποχρέωση αιτιολογήσεως την οποία υπέχει βάσει του άρθρου 36 του Οργανισμού του Δικαστηρίου, το οποίο έχει εφαρμογή και στο Γενικό Δικαστήριο δυνάμει του άρθρου 53, πρώτο εδάφιο, του Οργανισμού, καθώς και η αρχή της ίσης μεταχειρίσεως. Η άσκηση της αρμοδιότητας πλήρους δικαιοδοσίας δεν μπορεί, κατά τον καθορισμό του ύψους του προστίμου σε βάρος των επιχειρήσεων που έχουν μετάσχει σε παράβαση των κανόνων του ανταγωνισμού, να οδηγεί σε διακρίσεις μεταξύ των εταιριών αυτών (απόφαση Sargiό κατά Επιτροπής, C-291/98 P, EU:C:2000:631, σκέψη 97).
- 78 Εν προκειμένω, η Επιτροπή στην επίδικη απόφαση έκρινε ότι η Parker ITR είχε συμμετάσχει στη σύμπραξη από την 1η Απριλίου 1986 έως τις 2 Μαΐου 2007 και η Parker-Hannifin από τις 31 Ιανουαρίου 2002 έως τις 2 Μαΐου 2007. Για τον λόγο αυτό, επέβαλε στην Parker ITR πρόστιμο ύψους 25 610 000 ευρώ, διευκρινίζοντας ότι, επί του ποσού αυτού, η Parker-Hannifin ευθύνεται από κοινού και εις ολόκληρον για ποσό 8 320 000 ευρώ. Όπως προκύπτει ιδίως από το σημείο 448 της επίδικης αποφάσεως, το γεγονός ότι η από κοινού και εις ολόκληρον ευθύνη της Parker-Hannifin έγινε δεκτή για μέρος μόνο του συνολικού προστίμου που επιβλήθηκε στην Parker ITR οφείλεται, προφανώς, στο ότι εφαρμόστηκε, σύμφωνα με το σημείο 24, πρώτο εδάφιο, των κατευθυντηρίων γραμμών του 2006, πολλαπλασιαστικής ίσος με τον αριθμό των ετών συμμετοχής στην παράβαση, ο οποίος ήταν διαφορετικός για καθεμιά από τις δύο εταιρίες.
- 79 Στην προσφυγή τους η Parker ITR και η Parker-Hannifin διαφώνησαν με τη διάρκεια της παραβάσεως που είχε αναγνωρίσει η επίδικη απόφαση ως προς τις εταιρίες αυτές και ζήτησαν από το Γενικό Δικαστήριο να μειώσει, ως εκ τούτου, το ύψος του προστίμου που τους είχε επιβληθεί με την εν λόγω απόφαση.
- 80 Το Γενικό Δικαστήριο, κατά την εξέταση των λόγων και των αποδεικτικών στοιχείων που είχε παρουσιάσει η Parker ITR και η Parker-Hannifin, έκρινε καταρχάς ότι δεν μπορεί να καταλογισθεί παράβαση σε βάρος της Parker ITR για το διάστημα πριν από την 1η Ιανουαρίου 2002. Κατά

συνέπεια, ακύρωσε την αύξηση που είχε επιβάλει η επίδικη απόφαση στο πρόστιμο που επιβλήθηκε στην Parker ITR και την Parker-Hannifin λόγω του ηγετικού ρόλου που διαδραμάτισε η Parker ITR στη σύμπραξη, κατά το διάστημα από τον Ιούνιο του 1999 έως τον Σεπτέμβριο του 2001.

- 81 Ασκώντας στη συνέχεια την αρμοδιότητα πλήρους δικαιοδοσίας που διαθέτει, περιόρισε το ύψος του προστίμου που επιβλήθηκε στην Parker ITR σε 6 400 000 ευρώ, ύψος του οποίου την ορθότητα δεν αμφισβητεί η Επιτροπή.
- 82 Κατά το στάδιο εκείνο στο Γενικό Δικαστήριο απέκειτο, επομένως, να υπολογίσει εκ νέου, βάσει των αιτημάτων της Parker-Hannifin, σε ποιο ύψος έπρεπε η τελευταία να κριθεί ότι ευθύνεται από κοινού και εις ολόκληρον για το νέο πρόστιμο που επιβλήθηκε στην Parker ITR.
- 83 Προς τούτο, το Γενικό Δικαστήριο στηρίχθηκε στη σκέψη 257 της αναιρεσιβαλλόμενης αποφάσεως επί του γεγονότος, το οποίο δεν είχε αμφισβητηθεί στην προσφυγή και το οποίο επιβεβαιώθηκε στην αναιρεσιβαλλόμενη απόφαση, ότι η Parker-Hannifin δεν μπορούσε να θεωρηθεί υπεύθυνη για την παράβαση, ως μητρική εταιρία, για το διάστημα από 1ης έως 31 Ιανουαρίου 2002. Στο μέτρο αυτό και σε αντίθεση προς ό,τι υποστηρίζει η Επιτροπή, δεν μπορεί να προσαφθεί στο Γενικό Δικαστήριο ότι απεφάνθη *ultra petita*.
- 84 Επισημαίνεται, ωστόσο, ότι το Γενικό Δικαστήριο καθόρισε στα 6 300 000 ευρώ το ύψος για το οποίο η Parker-Hannifin ευθυνόταν από κοινού και εις ολόκληρον για το πρόστιμο που επιβλήθηκε στην Parker ITR, χωρίς να αναφερθεί σε κανένα άλλο στοιχείο που θα μπορούσε να εκληφθεί ως αιτιολογία.
- 85 Υπό τις συνθήκες αυτές, επιβάλλεται η διαπίστωση ότι το Γενικό Δικαστήριο δεν παρέθεσε τα αναγκαία στοιχεία που θα επέτρεπαν, αφενός, στους ενδιαφερόμενους να λάβουν γνώση των λόγων για τους οποίους όρισε στο επίπεδο αυτό το ύψος του προστίμου σε βάρος της Parker-Hannifin και, αφετέρου, στο Δικαστήριο να ασκήσει τον έλεγχο του επί της νομιμότητας της πραγματοποιηθείσας μειώσεως, ιδίως σε σχέση με την τήρηση της αρχής της ίσης μεταχείρισεως, την οποία επικαλείται η Επιτροπή.
- 86 Επομένως, πρέπει να γίνει δεκτός ο δεύτερος λόγος αναιρέσεως που προβάλλει η Επιτροπή, στο μέτρο που στηρίζεται σε παράβαση της υποχρέωσεως αιτιολογήσεως.
- 87 Κατά συνέπεια, η αναιρεσιβαλλόμενη απόφαση πρέπει να αναιρεθεί καθόσον το Γενικό Δικαστήριο μείωσε, στη σκέψη 257 της αποφάσεως αυτής, χωρίς καμία αιτιολογία, κατά 100 000 ευρώ το ύψος κατά το οποίο η Parker-Hannifin, ως μητρική εταιρία, ευθύνεται από κοινού και εις ολόκληρον για την καταβολή του προστίμου που επιβλήθηκε σε βάρος της Parker ITR.

Επί των επιχειρημάτων των αναιρεσίβλητων που στηρίζονται σε παράβαση του άρθρου 23, παράγραφος 2, του κανονισμού 1/2003

Επιχειρήματα των διαδίκων

- 88 Στο υπόμνημα επί της αιτήσεως αναιρέσεως οι αναιρεσίβλητες υποστηρίζουν ότι, σε περίπτωση που γίνει δεκτός ο πρώτος λόγος αναιρέσεως, το τμήμα του προστίμου για το οποίο θα μπορούσε να θεωρηθεί αποκλειστικά υπεύθυνη η Parker ITR δεν μπορεί, βάσει του άρθρου 23, παράγραφος 2, του κανονισμού 1/2003, να υπερβαίνει το 10 % του κύκλου εργασιών που πραγματοποίησε κατά το οικονομικό έτος που προηγήθηκε της εκδόσεως της επίδικης πράξεως.

- 89 Υπενθυμίζουν, συναφώς, ότι έως την 31η Ιανουαρίου 2002 η Parker ITR και η Parker-Hannifin ήταν δύο διαφορετικές επιχειρήσεις. Για τον λόγο αυτό προέβαλαν ενώπιον του Γενικού Δικαστηρίου, στο πλαίσιο του όγδοου λόγου ακυρώσεως, ότι προκειμένου να καθοριστεί το ανώτατο όριο του 10 % ως προς το ύψος του προστίμου για το οποίο η Parker ITR μπορούσε να θεωρηθεί αποκλειστικά υπεύθυνη για την περίοδο προ της 31ης Ιανουαρίου 2002, έπρεπε, σε αντίθεση προς ό,τι έπραξε η Επιτροπή στην επίδικη απόφαση, να ληφθεί υπόψη μόνον ο κύκλος εργασιών της Parker ITR για το 2008 και όχι ο ενοποιημένος κύκλος εργασιών του ομίλου Parker-Hannifin για το έτος αυτό. Οι αναιρεσίβλητες προσθέτουν ότι αυτή την άποψη εξέφρασε και ο γενικός εισαγγελέας M. Wathelet στις προτάσεις του επί της υποθέσεως ΥΚΚ κ.λπ. κατά Επιτροπής (C-408/12 P, EU:C:2014:66, σημεία 9 έως 145).
- 90 Κατά την επ' ακροατηρίου συζήτηση η Επιτροπή υποστήριξε ότι το επιχείρημα αυτό πρέπει να απορριφθεί ως απαράδεκτο, λόγω του ότι δεν προβλήθηκε στο πλαίσιο ανταναιρέσεως. Οι αναιρεσίβλητες αντέτειναν ότι το Γενικό Δικαστήριο δεν είχε αποφανθεί επί του ζητήματος αυτού στην αναιρεσιβαλλόμενη απόφαση.

Εκτίμηση του Δικαστηρίου

- 91 Κατά το άρθρο 172 του Κανονισμού Διαδικασίας, που τέθηκε σε ισχύ την 1η Νοεμβρίου 2012, κάθε διάδικος της συγκεκριμένης ενώπιον του Γενικού Δικαστηρίου υποθέσεως που έχει συμφέρον να γίνει δεκτή ή να απορριφθεί η αίτηση αναιρέσεως μπορεί να υποβάλει υπόμνημα επί της αιτήσεως αναιρέσεως εντός δύο μηνών από την επίδοσή της. Το άρθρο 176, παράγραφος 1, του εν λόγω κανονισμού προβλέπει επιπλέον ότι οι διάδικοι που αναφέρονται στο άρθρο του 172 μπορούν να ασκήσουν αντανάιρωση εντός της ίδιας προθεσμίας με αυτή που προβλέπεται για την υποβολή του υπομνήματος επί της αιτήσεως αναιρέσεως. Προς τον σκοπό αυτό, το άρθρο 176, παράγραφος 2, του εν λόγω κανονισμού προβλέπει ότι η αντανάιρωση ασκείται με χωριστό δικόγραφο, το οποίο διαφέρει από το υπόμνημα επί της αιτήσεως αναιρέσεως.
- 92 Προκειμένου να κριθεί αν η τελευταία διάταξη τυγχάνει εφαρμογής εν προκειμένω, απαιτείται να εξετασθεί προηγουμένως αν το Γενικό Δικαστήριο εξέτασε και έταμε στην αναιρεσιβαλλόμενη απόφαση το νομικό ζήτημα που έθεσαν η Parker ITR και η Parker-Hannifin.
- 93 Επισημαίνεται, συναφώς, ότι στο άρθρο 227 της αναιρεσιβαλλόμενης αποφάσεως το Γενικό Δικαστήριο αναφέρθηκε καταρχάς στην απόφασή του Tokai Carbon κ.λπ. κατά Επιτροπής (EU:T:2005:220). Σημειώνεται ότι στην ίδια απόφαση είχε στηριχθεί το Γενικό Δικαστήριο για να κρίνει ένα παρόμοιο νομικό ζήτημα στην απόφαση ΥΚΚ κ.λπ. κατά Επιτροπής (T-448/07, EU:T:2012:322, σκέψη 193), η οποία ήταν το αντικείμενο της αναιρετικής διαδικασίας στην οποία αναφέρθηκαν οι αναιρεσίβλητες με το υπόμνημα επί της αιτήσεως αναιρέσεως.
- 94 Στη συνέχεια, στη σκέψη 228 της αναιρεσιβαλλόμενης αποφάσεως, το Γενικό Δικαστήριο έκρινε αβάσιμο τον όγδοο λόγο της προσφυγής, καθόσον αφορούσε τη μετά την 1η Ιανουαρίου 2002 παραβατική περίοδο, περιλαμβανομένου του διαστήματος από την 1η μέχρι την 31η Ιανουαρίου 2002, κατά το οποίο η ITR Rubber δεν ανήκε ακόμη στον όμιλο Parker-Hannifin.
- 95 Η εκτίμηση που έκανε το Γενικό Δικαστήριο αντικατοπτρίζεται στη μέθοδο υπολογισμού που χρησιμοποίησε για να υπολογίσει εκ νέου το ύψος του προστίμου σε βάρος της Parker ITR, καθώς και στο σημείο 3 του διατακτικού της αναιρεσιβαλλόμενης αποφάσεως, στο οποίο δεν διέκρινε μεταξύ, αφενός, του διαστήματος από την 1η μέχρι την 31η Ιανουαρίου 2002, και, αφετέρου, του διαστήματος μετά την ημερομηνία αυτή.
- 96 Επομένως, διαπιστώνεται ότι το Γενικό Δικαστήριο εξέτασε και έταμε, στο πλαίσιο του πέμπτου λόγου της προσφυγής, το νομικό ζήτημα που έθεσαν η Parker ITR και η Parker-Hannifin, απορρίπτοντας τα επιχειρήματά τους.

- 97 Υπό τις συνθήκες αυτές, δεδομένου ότι οι αναιρεσίβλητες δεν άσκησαν αντανάιρηση με χωριστό δικόγραφο, διαφορετικό από το υπόμνημα επί της αιτήσεως αναιρέσεως, σύμφωνα με το άρθρο 176, παράγραφος 2, του Κανονισμού Διαδικασίας, κατά της κρίσεως του Γενικού Δικαστηρίου επί του όγδου λόγου της προσφυγής, το επιχείρημα που διατυπώνουν σχετικά με την εφαρμογή του άρθρου 23, παράγραφος 1, του κανονισμού 1/2003 πρέπει να απορριφθεί ως απαράδεκτο.
- 98 Λαμβανομένου υπόψη του συνόλου των ανωτέρω, ιδίως δε των σκέψεων 55, 66, 67 και 87 της παρούσας αποφάσεως, τα σημεία 1 έως 3 του διατακτικού της αναιρεσιβαλλόμενης αποφάσεως πρέπει να αναιρεθούν.

Επί της προσφυγής ενώπιον του Γενικού Δικαστηρίου

- 99 Κατά το άρθρο 61, πρώτο εδάφιο, του Οργανισμού του Δικαστηρίου, σε περίπτωση αναιρέσεως της αποφάσεως του Γενικού Δικαστηρίου, το Δικαστήριο μπορεί να αποφανθεί οριστικώς επί της διαφοράς, εφόσον αυτή είναι ώριμη προς εκδίκαση, ή να αναπέμψει την υπόθεση στο Γενικό Δικαστήριο για να αποφανθεί επ' αυτής.
- 100 Εν προκειμένω το Δικαστήριο κρίνει ότι η διαφορά δεν είναι ώριμη προς εκδίκαση, δεδομένου ότι για να κριθεί αν ορθώς η Επιτροπή εφάρμοσε στην επίμαχη απόφαση την αρχή της οικονομικής συνέχειας έναντι των αναιρεσίβλητων πρέπει προηγουμένως να εξετασθεί αν τα στοιχεία που είχαν προσκομίσει οι τελευταίες στην προσφυγή τους ενώπιον του Γενικού Δικαστηρίου αρκούν για την ανατροπή του τεκμηρίου κατά το οποίο η ITR SpA, ως μητρική εταιρία κατέχουσα το 100 % του κεφαλαίου της ITR Rubber, άσκησε καθοριστική επιρροή επί της συμπεριφοράς της θυγατρικής της.
- 101 Κατά συνέπεια, η υπόθεση πρέπει να αναπεμφθεί στο Γενικό Δικαστήριο, προκειμένου αυτό να αποφανθεί επί της ουσίας της υποθέσεως.

Επί των δικαστικών εξόδων

- 102 Δεδομένης της αναπομπής της υποθέσεως ενώπιον του Γενικού Δικαστηρίου, το Δικαστήριο πρέπει να επιφυλαχθεί ως προς τα δικαστικά έξοδα που σχετίζονται με την παρούσα αναιρετική διαδικασία.

Για τους λόγους αυτούς, το Δικαστήριο (πρώτο τμήμα) αποφασίζει:

- 1) **Αναιρεί τα σημεία 1 έως 3 του διατακτικού της αποφάσεως του Γενικού Δικαστηρίου της Ευρωπαϊκής Ένωσης Parker ITR και Parker-Hannifin κατά Επιτροπής (T—146/09, EU:T:2013:258).**
- 2) **Αναπέμπει την υπόθεση ενώπιον του Γενικού Δικαστηρίου της Ευρωπαϊκής Ένωσης, προκειμένου αυτό να αποφανθεί επί του βασίμου της προσφυγής.**
- 3) **Επιφυλάσσεται ως προς τα δικαστικά έξοδα.**

(υπογραφές)